

Izhaja vsakega
15. v mesecu. Sta-
ne na leto za čla-
nice in njih ude
24 Din, za druge
naročnike 36 Din.
Uredništvo pri
Zadružni Zvezi
= v Celju. =

ZADRUGA

Naznanila obč-
nih zborov se
zaračunajo po
25 Din, drugi
inserati po do-
govoru. —
Upravništvo pri
Zadružni Zvezi
= v Celju. =

LIST ZA ZADRUŽNIŠTVO IN KMETIJSTVO. LAST IN GLASILO ZADRUŽNE ZVEZE V CELJU.

VABILO

na

REDNI OBČNI ZBOR

ZADRUŽNE ZVEZE V CELJU

registrirane zadruge z neomejeno zavezo

**v nedeljo, dne 12. avgusta 1928 ob 9. uri dop.
v mali dvorani „Celjskega doma“ v Celju.**

DNEVNI RED:

1. Otvoritev občnega zbora.
2. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora.
3. Poročilo načelstva in nadzorstva o poslovanju v letu 1926 in 1927.
4. Sklepanje o računskem zaključku za leto 1926 in 1927.
5. Poročilo in sklepanje o sanacijski akciji.
6. Določitev prispevkov za revizijo in sestave računskih zaključkov.
7. Volitev načelstva in nadzorstva.
8. Sprememba pravil.
9. Razni predlogi in nasveti.
10. Slučajnosti.

Opozorjamo na določbo § 29. zadružnih pravil, ki se glasi: „Vsak zadružnik ima pravo glasovati pri občnem zboru o vseh v § 28. navedenih točkah; vsak delež ima en glas; vendar ne sme imeti noben posamezni udeleženec občnega zbora več kakor sto glasov. Zadruge zastopa pri občnem zboru njen načelnik ali kak drug pooblaščenec, ki mora biti član dotične zadruge. Vsak pooblaščenec, bodisi načelnik, bodisi kak drug, se mora legitimirati s tozadevnim, v seji načelstva sklenjenim pravilnim pooblastilom ali pa z dofitčno deležno listino.“

V Celju, dne 15. julija 1928.

Zadružna Zveza v Celju,

registrirana zadruge z omejeno zavezo.

Dr. Ernest Kalan
član načelstva.

Dr. Anton Božič
predsednik.

Novi zakon o neposrednih davkih.

Letošnjo zimo (7. febr. 1928) je bil sprejet v Narodni skupščini novi zakon o neposrednih davkih, veljaven za celo državo. Po tem zakonu bomo imeli od 1. jan. 1929 v naši državi sledeče davke:

1. zemljiški davek;
2. hišni davek;
3. davek na podjetja, trgovino in samostalne poklice (pridobnina);
4. davek na rente;
5. davek na dobiček podjetij, zavezanih na javno polaganje računov (družbeni davek);
6. davek na dohodke od nesamostalnega delovanja (davek na dohodke uslužbencev).

Poleg tega pa tudi ni ukinjen davek na poslovni promet, katerega bo treba plačevati še naprej. Tudi ostane v veljavi še davek o vojnici po zakonu o ustrojstvu vojske in mornarice. Tako bomo imeli pravzaprav 8 raznih davčnih oblik.

S tem zakonom se odpravijo razun vseh partikularnih davčnih zakonov (avstrijskih, ogrskih, srbskih, črnogorskih in bosansko-hercegovskih) posebej še sledeče vrste:

1. invalidski davek (ki je bil uveden z začasnim finančnim zakonom za leto 1920/21);
2. izredni 30%, oziroma 500% prihodek na direktne državne davke;
3. komorska doklada, uvedena od 1. aprila 1925 dalje na podlagi zakona o proračunskih dvajsetinah za mesec april — julij 1925;
4. osebna dohodnina.

Davki po novem zakonu se bodo pričeli pobirati od 1. januarja 1929 dalje. Izjemo tvori le davek na dohodke uslužbencev, kajti ta davek se bo pričel pobirati po predpisih novega zakona že od 1. aprila 1928 dalje.

Začasno se bo tudi zemljiški davek po dosedanjih partikularnih predpisih pobiral v onih krajih, kjer še ni uveden zemljiški kataster. V zakonu samem je predvideno, da se mora kataster za take kraje sestaviti v teku prihodnjih 10 let.

K posameznim vrstam neposrednih davkov imamo z združenega stališča pripomniti sledeče:

1. Zemljiški davek.

Zemljiški davek bodo morale zadruga plačevati ravno tako, kakor drugi davčni zavezanci. Toda ako ima kakšna zadruga vzgledne trtnice ali dre-

vesnice, napravljene v svrhu pouka in brez namena dosežati s tem dobiček, potem je dotično zemljišče oproščeno davka (čl. 10, točka 5). Oprostitev pa ne nastopi sama od sebe, ampak se pravica oprostitve doseže po čl. 14. Ie na podlagi posebne prošnje, ki se ima izročiti pristojni davčni oblasti do konca onega leta, v katerem so nastopili pogoji za oprostitve. Ako bi se ta rok zamudil, potem bi se tudi za tako zemljišče predpisal davek za ves pretekli čas do konca leta, v katerem je bila prošnja vložena.

2. Davek na zgradbe.

Davka na zgradbe so po čl. 32, točka 17, oproščena poslopja zadrug in združnih zvez pod pogoji, ki so navedeni v 7. in 8. točki čl. 76, v kolikor služijo te zgradbe neposredno ciljem združništva. Ta oprostitev od davka samera vsebuje tudi oprostitve od vseh doklad, ki se odmerjajo na podlagi neposrednega hišnega davka.

Oproščenje pa odpade v toliko, v kolikor so take zgradbe bodisi v celoti, bodisi delomično dane v najem, ali če se več ne upotrebjavajo v svrhu, ki daje pravico do oprostitve.

Zaradi priznanja davčne oprostitve je treba vložiti pri davčni oblasti posebno prijavo.

Ker imamo v Sloveniji mnogo zadrug, ki imajo lastne zgradbe, bo ta oprostitev pomenila za nje znatno razbremenitev.

Davek se bode tudi v bodoče pobiral od dolžnikov ob priliki izplačevanja obresti in rent.

Na rentni davek se ne smejo pobirati doklade samoupravnih teles.

Obrésti hranilnih vlog pri poštni hranilnici in pri vseh zadrugah, ki izpolnijo pogoje v 7. točki čl. 96 (glej prihodnje poglavje!) se oproščajo rentnega davka.

3. Rentnina.

Po dosedanjih predpisih je bilo plačevanje rentnega davka od obresti hranilnih vlog precej omiljeno. Po členu 159 fin. zakona za l. 1924/25 so bile od 1. aprila 1924 rentnine oproščene take obresti hranilnih vlog, katere so znašale letno manj nego 5000 Din, po čl. 79 fin. zak. za l. 1927/28 pa so bile obresti hranilnih vlog po vložnih knjižicah in tekočih računih popolnoma oproščene rentnine in vseh doklad (invalidskega davka in komorske doklade), brez ozira na njihovo višino. V smislu čl. 65 fin. zak. za l. 1928/29 bi imela ta odredba ostati v veljavi tudi v proračunski mletu 1928/29, torej do 1. aprila 1929.

Rentnemu davku je podvržen vsak

dohodek iz imovinskih predmetov in imovinskih pravic, kateri ni podvržen že kakemu drugemu davku in se ne smatra kot dohodek iz službenega razmerja. Sem spadajo torej zlasti:

1. obresti in rente od obveznic (obligacij) države, samoupravnih jedinic, fondov, denarnih zavodov itd.;

2. obresti vd vseh drugih posojil in terjatev, naj se nazivajo kakorkoli in naj obstoje v kakršnikoli obliki;

3. obresti hranilnih vlog v kakršnikoli obliki, na vložne knjižice, na tekoči račun itd.;

4. osebne rente in vsakovrstni drugi slični povratni prejemki, v kolikor se ne pojavljajo kot neposredne odškodnine za usluge v službenem razmerju ali kot nadomestilo škode;

5. obresti, rente in slični povratni prejemki in dividende iz inozemstva;

6. najemnine in zakupnine, kolikor niso podvržene kakemu drugemu davku.

Davek znaša: 1. pri obrestih od hranilnih vlog pri denarnih zavodih, hranilnicah in zadrugah 8%, 2. pri ostalih obrestih in rentah 15%.

5. Davek na dobiček podjetij, zavezanih na javno polaganje računov se nam zdi tako važen, da v naslednjem citiramo vse tozadavne člene zakona:

Člen 74.

Davku na dobiček podjetij, zavezanih javnemu polaganju računov, so zavezane:

1. delniške družbe, komanditne družbe na delnice, družbe z omejenim poročtvom, zadruga, rudniške družbe, varovalne družbe in hranilnice, kolikor so vse te osebe zavezane javnemu polaganju računov in imajo svoj sedež na ozemlju kraljevine;

2. pridobitna podjetja države in samoupravnih edinic;

3. inozemske pravne osebe glede svojih podjetij, odnosno posestev v kraljevini, če imajo na ozemlju kraljevine po predpisih registrirano zastopništvo (podružnico, agenturo, založništvo itd.) ali če imajo nepremičnine na ozemlju kraljevine.

Člen 75.

Za podružnice in druge ločene nesamostalne obrate (založništva, agenture, prodajalnice, tvornice itd.) se odmerja davek skupno in obenem s centralo. Podjetjem države in samoupravnih edinic se odmerja davek vsakemu posebej.

Člen 76.

Tega davka se oproščajo:

1. vsa državna podjetja, ki se opirajo na pravico monopola ali služijo namenom javne uprave in prometa.

kakor tudi vsa ostala, če in kolikor služijo neposredno potrebam države same;

2. podjetja samoupravnih edinic, kolikor služijo neposredno namenom javne uprave ali neposredno lastnim potrebam samoupravnih edinic;

3. podjetja s posebnimi zakonskimi ugodnostmi;

4. inozemska podjetja, po mednarodnih pogodbah;

5. Državna hipotekarna banka in poštna hranilnica;

6. direkcija za kmetijski kredit s krajevnimi in oblastnimi zadrugami in Zanatska banka kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, a. d. (Obrtna banka kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, d. d.);

7. vse zadruge (tudi agrarne združbe) in njih zveze, ustanovljene po zakonu o združništvu, in sicer tako zadruge kakor tudi zveza, če je v njej včlanjenih najmanj 20 takih zadrug, če ne razdeljujejo dobička, če ne dajo članom upravnega in nadzorstvenega odbora tantiem in če se njih rezerve nikakor in nikoli ne smejo razdeliti med zadružnike;

8. nabavljalne zadruge državnih uslužbencev in njih zveze, ustanovljene po zakonu z dne 5. decembra 1920;

9. združbe in zadruge, ustanovljene brez namena zaslužka po načelu vzajemnosti, kakor tudi samostalni fondii, ki jih ustanove javna telesa ali podjetniki za svoje nameščence zaradi zavarovanja: bolezenskih stroškov, odškodnin ob nezgodi, zavarovanje invalidnine, pokojnine za starost, pokojnine za vdove in sirote, za pogrebne stroške ali za podpore javnim in privatnim uradnikom in ostalim uslužbencem, najsi prejemale prispevke in darila tudi od nečlanov;

10. vodne zadruge, ustanovljene po zakonih o vodnem pravu;

11. oblastne samoupravne hranilnice.

Oprostitev pod točkami 1., 2., 5., 6., 7., 8., 9., 10. in 11. velja tudi za vse pribitke, ki se odmerjajo na podstavi neposrednega davka; za oprostitev pod točkama 3. in 4. pa sta odločilna glede pribitkov obseg in besedilo ugodnosti, odnosno pogodbe.

Člen 77.

Davčna obveznost se začne z onim dnem, od katerega podjetje pravno obstoji, prestane pa koncem onega meseca, v katerem podjetje dokazano popolnoma ustavi poslovanje. Začetek in prestanek davčne obveznosti mora prijaviti davčni zavezanec pristojnemu davčnemu oblastvu v 14 dneh. Davčni zavezanec, ki ne ravna tako, se kaznu-

je po odredbah člena 138. tega zakona. Če podjetje nadaljuje poslovanje med likvidacijo ali konkurzom, se izvrši nova odmera davka na podstavi uspeha tega poslovanja.

Imovina podjetij v likvidaciji se ne sme razdeliti, dokler se ne odmeri in ne pobere ves davek do, prestopa davčne obveznosti.

Člen 78.

Če se razširi poslovanje podjetja tudi na inozemstvo, je temu davku zavezan ves dobiček podjetja.

Če ima podjetje v inozemstvu stalno zastopništvo (agenturo, založništvo, podružnico, poslovne prostore za kupovanje in prodajanje itd.), mora plačevati davek tudi na ta dobiček, ako ne dokaže, da plačuje nanj v inozemstvu davek iste ali podobne oblike.

Podjetja s sedežem v inozemstvu, ki razširijo svoje poslovanje tudi na ozemlje kraljevine, plačujejo davek na dobiček od tega svojega poslovanja.

Člen 79.

Ministrski svet se pooblašča, da sme na predlog ministra za finance oprostiti plačevanja tega davka, celoma ali deloma, začasno, podjetja, ustanovljena v javne, kulturne in dobrodelne svrhe občega pomena, če dajo samo neznačen dobiček, ki v razmerju proti drugim sorodnim podjetjem ni vpoštevan.

Davčna osnova.

Člen 80.

Davčna osnova je dobiček enega leta, izračunjen po odredbah tega zakona, po stanju, ki se izkazuje v bilanci, sestavljeni za poslovno leto, minulo pred davčnim letom.

Za prvo leto poslovanja podjetja je davčna osnova ista kakor davčna osnova drugega leta. Davek se predpiše naknadno, obenem za prvo in drugo davčno leto sorazmerno s trajanjem poslovanja.

Dokler se ne določi prva davčna osnova po prvi sestavljeni bilanci podjetja, se odmeri davek podjetju začasno v višini minimalnega davka, določenega v členu 86.

Člen 81.

Dobiček enega poslovnega leta, zavezan davku (davčna osnova), se izračuni po bilanci in računu izgube in dobička; pri te msi vpoštevajo odredbe členov 82. in 83. tega zakona.

Člen 82.

Ko se določa davčna osnova, se ne smejo odbiti:

1. neposredni davek, plačan po tej obliki;
2. neposredni davek z vsemi pribit-

ki, ki jih je plačalo podjetje namesto svojih nameščencev;

3. poslovna izguba v predhodnem poslovnem letu;

4. odškodnine ali koristi ustanoviteljev ali drugih članov iz dohodka podjetja, posebej zaračunjene v bilanci; obresti ali dividende (prioritetne dividende) od celokupne lastne glavnice;

5. povračilo podpore (subvencije) države ali samoupravnih edinic in garantiranega (zajamčenega) prispevka države in drugih javnih teles;

6. pri inozemskih podjetjih vsaka obremenitev tukajšnjih podružnic po glavnem zavodu kot del režijskih stroškov;

7. darila in nepogodbene nagrade nameščencem ali drugim osebam in vsakovrstni drugi podobni neobvezni izdatki (razen če so v neposredni zvezi s poslom ter se gibljejo v običajnih mejah);

8. tantieme, dnevnice in druge podobne nagrade članov upravnega in nadzorstvenega odbora kakor tudi nepogodbene tantieme ostalih uslužbencev podjetja;

9. vsakovrstni odpisi ali vnosi (dotacije) v rezervne fondie, razen onih, ki so omenjeni v členu 83. pod točkami 7., 8. in 9.;

10. dohodek rudniških podjetij od odškodnine za pomožne rove, za učinjene storitve in iz naslova rudniških služnosti (servitutov); in

11. vsote, uporabljene iz tekočih dohodkov za povečavo imovine v kakršnikoli obliki.

Če je čisti dobiček po bilanci zmanjšan za zgoraj naštete odbitke in se ugotovi z vpogledom ali pregledom knjig njih vknjižba v breme dobička, se morajo dodati čistemu dobičku po bilanci.

Člen 83.

Ko se določajo davčne osnove, se odbijajo:

1. presežek vplačila preko nominalne vrednosti novih delnic ob priliki emisije;

2. prenos dobička, že obdavčenega v minulem letu;

3. dohodek onih predmetov, ki spadajo pod kakšno drugo davčno obliko ali uživajo začasno olajšavo po členu 37., II., v vsoti, ki služi za podstavo odmeri davka po dotični davčni obliki. Semkaj spadajo tudi prejete dividende domačih delniških družb;

4. dohodek v obrestih, oproščenih davka na rente;

5. podpora (subvencija) države in samoupravnih edinic kakor tudi garantirani prispevki države;

6. izguba neizterljivih terjatev, če jo je odobril zbor delničarjev (glavna skupščina) s tem, da je sprejel bilanco;

7. vsote, ki so v bilanci odpisane ali pa so vložene v posebne rezervne fondе, iz katerih naj se pokrivajo izdatki ali izgube točno označene vrste, in sicer: kot zmanjšava vrednosti predmetov (razen zgradb, ki so zavezane davku na dohodek od zgradb kakor tudi onih, ki uživajo začasno olajšavo po členu 37., II.), izgube na substanci in druge poslovne izgube, kolikor so že nastale v poslovanju ali se morejo zanesljivo vedeti že naprej kot posledica poslovnih razmer. Glede izgub na substanci rudnikov veljajo odredbe iz člena 54., točke 5.;

8. vnos (dotacija) v pokojninski fond nameščencev dotičnega podjetja, če obstoje posebna pravila za upravljanje tega fonda, in vsi drugi izdatki za nameščence, izvzemši izdatek iz točke 2. člena 82., če in kolikor je podjetje za to zavezano po zakonu ali pogodbi; pri rudniških podjetjih vnosi v bratovsko skladišnico in vsi drugi vnosi, ki jih je rudniško podjetje zavezano dajati po zakonu ali pogodbi;

9. pri zavarovalnih podjetjih ona vsota, ki je postavljena v premijske rezerve po poedinah granah zavarovanja, kakor tudi obresti takih rezervnih fondov, dokler se ne uporabijo te vsote v druge svrhe;

10. pri zavarovalnih podjetjih prijavljene in priznane, toda še neporavnane terjatve od zavarovanja; in

11. vsaka izguba in vsak izdatek, ki obremenja že obdavčen fond.

Razen teh odbitkov se priznavajo kot izdatki plačani posredni davki, takse, carine, davek na poslovni promet, saomupravne davščine, doklade za dotične zbornice, vse vrste zavarovanja zoper škodo, pasivne obresti, najemnine, zakupnine in vobče vsi režijski stroški, potrebni za doseganje dobička, kolikor niso izvzeti v členu 82.

Vsoto odpisa po točki 7. sme davčno oblastvo znižati, ko je zaslišalo tri izvedence, izmed katerih imenuje enega davčno oblastvo, drugega davčni zavezanec, tretjega kot predsednika pa izvolita izvedenca ali, če se ne zedinita, pristojna zbornica. Rezervni fondi pod točko 7. ne smejo biti večji od vsote, ugotovljene v bilanci kot vrednost dotičnih predmetov.

84.

Pri nabavljajalnih (konsumnih), kreditnih, proizvajalnih, prodajalnih, zdravstvenih, samopodpornih in podobnih zadrugah in njih zvezah, ki

razdeljujejo po svojih pravilih del presežka ali ves presežek med člane v razmerju poslovanja z zadrugo, ni zavezan davku presežek, odnosno del presežka, ki se razdeljuje na ta način.

To ugodnost uživajo zadruge, če po svojih pravilih:

1. razdeljujejo blago samo članom, predelujejo ali prodajajo samo svoje izdelke, odnosno pridelke članov ali če omejujejo poslovanje izključno na člane;

2. vobče ne plačujejo obresti na deleže ali plačujejo samo omejene obresti, ki ne presežajo 6%;

3. dajo članom, ki imajo samo en delež, enako pravico do obresti kakor onim, ki imajo več deležev, ter tudi sicer enako postopajo z vsemi združniki.

Člen 85.

Vsi davčni zavezanci po tej davčni obliki morajo dovoliti na pismeno zahtevo davčnega oblastva vpogled v svoje knjige in račune; drugače se kaznujejo v denarju s 1000 do 10.000 dinarjev, davčno oblastvo pa izvrši odmero tudi na podstavi svojih podatkov.

Organi, ki vrše vpogled, morajo ob zakonski odgovornosti varovati varovati tajnost ter ne smejo razširjati vpogleda na kaj drugega nego na ono, kar vpliva na pravilni razpored davka dotičnih davčnih zavezancev.

Davčna stopnja.

Člen 86.

Kot davek na dobiček podjetij, zavezanih javnemu polaganju računov, se plačuje od dobička, izračunjenega po členih 81. do 84.:

1. osnovni davek:
  - a) za zadruge iz člena 84. tega zakona kakor tudi za regulativne hranilnice in mestne hranilnice . . . . . z 10%;
  - b) za industrijska in rudniška podjetja kakor tudi za zadruge, ki niso omenjene v členu 84., ... z 11%;
  - c) za vsa ostala podjetja . . . . . z 12%;

2. dopolnilni davek, ki znaša:

2%	če ne preseže donosnost	6%	vložene glavnice
3%	» » » »	8%	» »
4%	» » » »	10%	» »
5%	» » » »	12%	» »
6%	» » » »	14%	» »
7%	» » » »	16%	» »
8%	» » » »	18%	» »
9%	» » » »	20%	» »
10%	» » » »	22%	» »
11%	» » » »	24%	» »
12%	» » » »	26%	» »
13%	» » » »	28%	» »
14%	» » » »	30%	» »
15%	od donosnosti preko	30%	» »

Vendar pa ne sme znašati osnovni davek z dopolnilnim davkom vred manj nego 1.2%, t. j. en dinar in dve desetini dinarja na 1000 dinarjev glavnice, vložene v podjetje, ki je zavezano davku; pri zavarovalnih družbah pa ne sme biti manjši nego 1.2%, t. j. en dinar in dve desetini dinarja na 1000 dinarjev od zneska letnih čistih premij (po odbitku pobranih premij — bonus).

Če se steko davčne stopnje pod točko 1. a), b) in c) istega davčnega zavezanca, se uporabi na vse samo višja davčna stopnja.

Če se uporablja višja stopnja dotičnega davka, ne sme biti davek večji od davka po najbližnji nižji stopnji, povečanega za razliko dobička, zaradi katerega se uporablja višja davčna stopnja.

Donosnost se ugotavlja iz razmerja dobička, ki služi za davčno osnovo, proti vloženi glavnici dotičnega podjetja.

Za vloženo glavnico podjetja se smatrajo: osnovna glavnica, vplačana po stanju knjig prvi dan poslovnega leta, občinski rezervni fond in vsi ostali pravi rezervni fond, izkazani v bilanci, s katerimi podjetje svobodno razpolaga, potem dobiček, prenesen iz prejšnjega leta, in povečava glavnice, kolikor se je vplačala v prvi polovici dotičnega poslovnega leta.

Za osnovno glavnico pri delniških družbah in komanditnih družbah na delnice se smatrajo vplačana osnovna glavnica, pri zadrugah vsota vplačanih deležev združnikov, pri družbah z omejenim poroštvom kakor tudi pri rudniških družbah pa temeljna vplačila, odnosno vrednost kuksov, v obeh poslednjih primerih skupno z doplačili.

Pri podjetjih, ki nimajo vložene glavnice, se jemlje donosnost z 10%.

Ko se izračunavata osnovni in dopolnilni davek, se zaokroža davčna osnova na nižjo polno stotico dinarjev.

Na dopolnilni davek se ne sme naglagati nobena samoupravna doklada.

Člen 87.

Za zadruge za medsebojno podpiranje, pri katerih se zbirajo poslovni deleži z vplačili, ki ne presežajo na mesec 50 ali na teden 10 Din ter je njih poslovanje omejeno na to, da dajo članom podpor, predjem ali posojilo ob nesreči, potrebi, bolezni ali smrti, se znižuje stopnja osnovnega davka na dobiček (člen 86., točka 1. a) za 5%, če računijo članom maksimalno za 3% večje obresti od najvišje obrestne mere, ki jo je računila Narodna banka

v dotičnem letu za eskontiranje me-
nic.

Če pri industrijskih ali rudniških
5%, zadruga ne izgubi te ugodnosti,
ako je računila članom 8% ne obresti.

Člen 88.

Če pri industrijskih ali rudniških
podjetjih uprava (centrala) in podruž-
nice (tvornica, delavnica, agentura,
založništvo itd.) niso v okolišju ene ob-
čine, se porazdeli skupno odmerjeni
osnovni davek v kraju, kjer ima upra-
va sedež, kot osnova za samoupravne
doklade tako, da se izloči za občino,
kjer ima uprava sedež, prvenstveno
20%, ostanek 80% pa se porazdeli
med občino, kjer ima uprava sedež, in
med občine podružnic v razmerju njih
doseženega kosmatega dohodka.

Če kje ni kosmatega dohodka ali če
ga ni mogoče ugotoviti, se izvrši po-
razdelitev ostalih 80% osnovnega dav-
ka za odmero samoupravnih doklad
v dotičnih občinah po razmerju oseb-
nih izdatkov uslužbenecv in delavcev.

Pri podjetjih trgovskega značaja,
denarnih zavodih, zavarovalnih druž-
bah in zadrukah, ki niso industrijs-
kega značaja, se izloči za občino, kjer
ima uprava sedež, prvenstveno 50%,
ostanek pa se porazdeli po odredbi
predhodnega odstavka.

Pri prometnih podjetjih služi za
odmero samoupravnih doklad ves os-
novni davek edino v kraju, kjer ima
uprava sedež.

Taksne oprostitve.

Ob priliki revizij in iz koresponden-
ce vidimo, da si naše zadruge dosti-
krat niso na jasnem, v katerih sluča-
jih so oproščene plačevanja taks. Za-
to še enkrat objavljamo tozadevni na-
redbi s pripombo, da se *smoje zadruge
posluževati taksnih oprostitvev samo v
primerih*, ki so v teh dveh naredbah
izrecno omenjeni.

I.

Naredba o oprostitvi zadrug od plačevanja taks.

Po predpisih členov 95. in 98. za-
kona o poljedelskih in obrtnih zadru-
gah z dne 3. decembra 1898, člena 262.
finančnega zakona za leto 1922/23,
predpisu točke 15., člena 6. zakona o
taksah in po zahtevi ministrstva za
poljedelstvo in vode z dne 15. decem-
bra 1923, št. 41.686/VI. odream:

Vse poljedelske in obrtne zadruge,
njih sreske, okrožne, deželne in glavne
zveze, ustanovljene po zakonu o polje-
delskih in obrtnih zadrukah z dne 3.
decembra 1898., in zveze najmanj 20
zadrug in njih zadruge, če dotična

zveza in njene zadruge po svojih šta-
tutih ne dele članom na zadrugne de-
leže dividend, niti ne dajo članom svo-
jih upravnih in nadzorstvenih odbo-
rov tantiem, in če se njih rezervni fon-
di nikakor in nikoli ne smejo razdeliti
med člane, so oproščene plačevanja
tak:

1. za vse svoje prijave za vpis v za-
družni register;

2. za vse overitve podpisov upravne-
ga odbora;

3. za overitev prepisa pravil;

4. za objave v »Službenih Novinah«,
da se je zadruga vpisala v register;

5. za overitev podpisov na izjavi o
vstopu v zadrugo;

6. za vpis zadrugnikov v sodni se-
znam in potrdilo o tem;

7. za potrditev izprememb v pra-
vilih, njih vpis v zadrugni register in
objavo o tem v »Službenih Novinah«;

8. za potrdilo sodišča, da so osebe,
pri njem označene kot člani upravne-
ga odbora, vpisane v zadrugni regi-
ster;

9. za prijavo izpremembe v sestavi
upravnega odbora zaradi vpisa v za-
družni register;

10. za vpis sodnih odločb o raz-
veljavitvi sklepov občnega zbora v za-
družni register in objavo o tem;

11. za prijavo sodišču in vpis v za-
družni register, da je član izstopil ali
da je umrl ali da je bil izključen;

12. za izjave zadrugnikov sodišču,
da so izstopili in za vpis tega v za-
družni register;

13. za izplačila zadrugniku, ki je
prestal biti zadrugnik, z njega vlogo
in prinosom;*

14. za prenos vplačil** od enega
zadrugnika na drugega, za prijavo o
tem sodišču in vpis zadrugnikov v za-
družni register;

15. za prijavo sodišču o prestanku
zadrug, za razglas o prestanku v
»Službenih Novinah« in poziv upni-
kov;

16. za izločitev terjatev neprijavlje-
nega upnika in izročitev te prijave so-
dišču v shrambo;

17. za razpust zadrug po odločbi
sodišča in za pritožbo zadrug zoper
odločbo sodišča o tem;

18. za prijavo upravnega odbora
zaradi otvoritve konkurza;

19. za prijavo likvidatorjev sodišču
po nadzorstvenem odboru, za njen
vpis v zadrugni register, overitev pod-
pisov likvidatorjev in razglasitev imen
likvidatorjev;

20. za izročitev knjig in spisov so-
dišču po končani likvidaciji;

* t. j. za izplačilo deleža.

** t. j. za prenos deležev.

21. za overitev podpisov po držav-
nih oblastvih na spisih o pravici reviz-
zije;

22. za vse prijave državnim obla-
stvom o izvršitvi revizij zadrug in
zvez;

23. za izdajanje faktur, priznanic
blagajničnih potrdil zadrug in zvez
državnim in samoupravnim obla-
stvom;

24. za potrditev oblagacij zadrugni-
kov, če jemljejo denar na posodo od
svojih zadrug;

25. za predložitev letnih bilanc in
računov oblastvom in njih razglasitev
v »Službenih Novinah«;

26. za otvorene in tekoče račune
zadrugnih zvez in zadrug, ki jih imajo
pri poštni hranilnici in državni hipo-
tekarjni banki;

27. za prošnje državnim oblastvom
zaradi intervencije v revizijskih
poslih;

28. za prošnje zadrug in zadrugnih
zvez, namenjene državnim in samo-
upravnim oblastvom, da bi se jim iz-
dal izpisek iz računskih in drugih
knjig;

29. za priloge, ki jih dodajajo za-
druge in zadrugne zveze prošnjam in
vlogam, namenjenim državnim in sa-
moupravnim oblastvom;

30. za objave zadrug in zadrugnih
zvez o letnih računih in bilancah v
zadrugnih lokalih;

31. za razglase zadrug in zadrugnih
zvez v zadrugnih časopisih o svojih
poslih; toda če se tiče razglas privat-
nega člana, se mora taksa pobrati;

32. za potrdila zadrug o vplačanih
deležih zadrugnikov;

33. za obresti na vloge***, če ne
presežajo obrestne mere pri Narodni
banki in če se te mere ne izpreminja-
jo v razmerju z izkazanim dobičkom;

34. za vse vloge, prošnje in vse dopi-
sovanje zadrug in zadrugnih zvez z
državnimi oblastvi, kolikor spadajo
glede plačevanja takse pod odredbo
tar. postavke I. taksne tarife;

35. vinogradniške zadruge, ki pro-
dajajo na debelo vino lastnega pridel-
ka, se ne smatrajo za gostilne ali ka-
varne.

Ta oprostitve se nanaša za sedaj na
vse poljedelske in obrtne zadruge v
Srbiji in Črni gori, njih sreske in
okrožne zveze kakor tudi na njih zem-
maljsko in glavno zvezo, ki so usta-
novljene po zakonu o poljedelskih in
obrotnih zadrukah z dne 3. decembra
1898. na »Središnji savez hrvatskih
seljačkih zadruga« v Zagrebu in nje-
gove zadruge, na »Savez srpskih zem-
ljoradničkih zadruga« v Sarajevu in
njegove zadruge, na »Hrvatsko-sla-

*** t. j. za obresti na deleže.

vonsko gospodarsko društvo» (kot osrednjo zadrugo) v Osijeku in njegove zadruge, na »Savez hrvatskih seljačkih zadruga za Bosnu i Hercegovinu« v Sarajevu in njegove zadruge, na »Središnji savez jugoslovenskih seljačkih zadruga« v Sarajevu in njegove zadruge, na »Zadružni savez« v Splitu in njegove zadruge, na »Zadružno zvezo« v Ljubljani in njene zadruge, na »Zadružno zvezo« v Celju in njene zadruge, na »Zvezo slovenskih zadrug« v Ljubljani in njene zadruge, na »Zadružno zvezo« v Zagrebu in njene zadruge.

O tej odločbi naj se obvestijo vse omenjene zveze, vsa ministrstva, vse finančne direkcije in okrožne finančne uprave; tudi jo je razglasiti v »Službenih Novinah«.

Generalna direkcija posrednih davkov naj ukrene nadalje, česar je treba.

V Beogradu, dne 25. decembra 1923, št. 43.322. Minister za finance:

dr. M. M. Stojadinović.

II.

Odločba glede oprostite iz članov 95 in 98 zakona o poljedelskih in obrtnih zadrugah.

Po točki 15. člena 6. zakona o taksah in glede na člen 257 finančnega zakona za leto 1924/25 je odobril g. minister za finance z odločbo z dne 8. decembra 1925 št. 84.559.

Pri vseh poljedelskih in obrtnih zadrugah, njih sreskih, okrožnih, deželnih in glavnih zvezah, ki izpolnjujejo pogoje predpisane v členu 257. finančnega zakona za leto 1924/25 in pogoje, v odločbi gospoda ministra za finance z dne 25. decembra 1923, št. 43.322, se sme glede na člena 95. in 98. zakona o poljedelskih in obrtnih zadrugah razen na primere, že navedene v omenjeni odločbi, še:

na račune, note itd., ki jih izdajajo zadruge in zveze svojim zadružnikom o prodanem blagu;

na knjižice, v katere vpisujejo zadruge in zveze blago, kupljeno svojim zadružnikom;

na priznanice, izdane zadružnikom o plačanem dolgu;

na potrdila, ki jih izdajajo zadružniki zadrugi ali Zvezi o prejemu vrnjenih zadružnih deležev;

na potrdila zadrug ali zvez o prejetih obrestih in delnem odplačila dolga, ki jih vpisujejo zadružnikom v zadružne knjižice.

Poleg tega se nanaša oprostitev iz člena 95. zakona o poljedelskih in obrtnih zadrugah na potrditev knjig.

Iz Generalne direkcije posrednih davkov v Beogradu,

dne 30. decembra 1925. št. 559/25.

Slovensko zadružništvo koncem I. 1925.

V beograjskem »Economistu« je leta 1927 priobčil ing. Ivan Varga, revizor Glavne zadrugne zveze v Beogradu članek pod naslovom »Nekoliko novejših podatkov o slovenskem kmetijskem zadružništvu«. Podatki se nanašajo na zaključek poslovnega leta 1925 oz. na gibanje zadružništva v letih 1922 do 1925. Tedaj je bilo slovenskih zadrug 1204. Od teh pa 80 zadrug ni včlanjenih pri nobeni zvezi ali pa so kot agrarne zajednice in nabavljalne zadruge državnih uradnikov včlanjene pri svojih posebnih zvezah izven Slovenije. Vse ostale slovenske zadruge pa so porazdeljene na sedem zadružnih zvez. Izven državnih mej so tri zveze (dve v Italiji, ena v Nemški Avstriji), ki so imele ob koncu leta 1925 vsega skupaj 295 zadrug (Zadružna zveza v Gorica, Zadružna zveza Trst in Zveza koroških zadrug Celovec). Pri štirih zvezah v Sloveniji je bilo koncem I. 1925 včlanjenih 828 zadrug in sicer v zvezah: Zadružna zveza v Celju, Zadružna zveza v Ljubljani, Zveza gospodarskih zadrug za Jugoslavijo v Ljubljani (delavska konzumna društva).

Število zadružnikov.

1. Zadružna zveza v Celju	36.607
2. Zadružna zveza v Ljubljani	125.927
3. Zveza slovenskih zadrug v Ljubljani	24.845
4. Zveza gospodarskih zadrug v Ljubljani	22.804

Seveda je dejansko to število nekoliko manjše, ker je precej slučajev, da je ena in ista oseba član dveh, pa tudi treh zadrug. Če na račun dvojnega in trojnega članstva znižamo število za 10%, nam še vedno ostane število zadrugarjev v Sloveniji 189.165.

Zadružniki v primeri s prebivalstvom.

Če računamo, da je v Sloveniji 1.256.239 prebivalcev in potem približno 294.000 gospodarstev in če štejemo na vsakega zadružana štiričlansko družino, dobimo:

a) da znaša število v zadružništvu organiziranih oseb 756.660, t. j. nad 60% vsega prebivalstva;

b) da znaša število v zadružništvu zastopanih gospodarstev 189.171 ali 66% vseh gospodarstev.

Še zanimivejši bi bili podatki, ako bi izračunali, kakšen odstotek kmečkih gospodarstev je zastopan v zadružništvu. Gotovo je ta odstotek večji kot pri delavskem in meščanskem stanu. Z ozirom na dejstvo, da so po ogromni večini zadruge v Sloveniji

kmetijske zadruge, brez pretiravanja lahko postavimo trditev, da je zadružništvo v Sloveniji zbralo okoli sebe najmanj 70% ako ne več kmetijskih gospodarstev in gospodarjev.

Kako so zadruge porazdeljene na razne vrste.

Po posameznih vrstah so se slovenske zadruge koncem leta 1925 razporedile sledeče:

kreditne zadruge	427 t. j. 53.9%
blagovne zadruge (nabavne, prodajne, konzumne)	106 » 13.6 »
obrtne zadruge	48 » 6.5 »
mlekarske zadruge	38 » 4.9 »
živinorejske zadruge	38 » 4.9 »
elektrarske zadruge	36 » 4.8 »
razne zadruge	27 » 3.9 »
strojne zadruge	27 » 3.6 »
stanovanjske zadruge	21 » 2.6 »
pašniške zadruge	13 » 1.6 »
vinarske in kletarske zadruge	7 » 0.8 »
osrednje zadruge	3 » 0.3 »
skladiščna zadruga	1 » 0.1 »
društvo	1 » 0.1 »

Kot zaključek svojih razmotrivanj o zadrugah članstvu in vrstah zadrug, kakor tudi o gibanju zadrug in članstva v I. 1922 do 1925 postavlja pisatelj to-le mnenje:

1. V Sloveniji se zadružna oblika vedno v večji meri uporablja za najrazličnejše gospodarske svrhe in odnošaje. Vsled tega se zadružna mreža vedno bolj širi in zajema vedno širše socialne sloje.

2. Slovensko zadružništvo ima že za seboj prvo fazo razvoja, ko se zadružništvo širi linearno, t. j. v eni enotni vbliki ene same vrste zadrug za vse potrebe. Slovensko zadružništvo je sedaj v naprednejši dobi razvoja, ko se ustanavljajo za razne gospodarske svrhe razne vrste zadrug (dimenziionalna doba).

**Vabilo na občni zbor
Hranilnice in posojilnice v Artičah
registr. zadruge z neomejeno zavezo,
ki se vrši**

*v četrte, dne 16. avgusta 1928 ob
10. predp. v posojilniških prostorih,
po sledečem vspredu:*

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev rač. zaključka za I. 1927.
3. Čitanje revizijskega zapisnika.
4. Volitev enega člana načelstva.
5. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ne bil ob napovedani uri sklepčen, se vrši pol ure kasneje na istem mestu in z istim dnevnim redom drugi občni zbor, ki je sklepčen ob vsakem številu navzočih zadružnikov.

V Artičah, 10. julija 1928.